

Symphonie fantastique

2023—24

SÄSONG

Malmö SymfoniOrkester
Peter Szilvay, dirigent
Marika Fältskog, konsertmästare

TOR / 1 FEB / 19.00

RICHARD WAGNER

OVERTYR TILL PARSIFAL

Operan *Parsifal*, som blev Richard Wagners sista verk, komponerades mellan åren 1878 och 1882. Första utkastet tillkom redan 1857. Parsifal har religiösa motiv och speglar katolsk mysticism och fromhet. Wagner ville skapa en speciell klangvärld för Bayreuth och döpte sitt musikdrama till ”scenvignings-festspel”. Wagner reste ofta söderut till värmen för att få inspiration för sitt komponerande. Vid en av resorna besökte han Ravello i Italien och den hänförande trädgården i Villa Rufalo blev förebild för graalriddaren och trollkarlen Klingsors magiska trädgård.

NATANAEL BERG

TRAUMGEWALTEN

Natanael Berg var egentligen regementsveterinär, men musiken var hans stora passion. Han fick aldrig någon formell utbildning inom musik utan var självlärd kompositör och musiker. Under 1910-talet tillhörde han den rebelliska unga skaran av kompositörer som ville göra upp med de nationalromantiska idealen, med mer eller mindre lyckade resultat. Den symfoniska dikten *Traumgewalten* tillhör de lyckade.

1910 bekantade sig Berg med den tyske poeten Nikolaus Lenaus dikter, och dikten *Traumgewalten*, ”Drömmens kraft”, inspirerade först till en sång för röst och piano och sedan till en hel symfonisk dikt. Wilhelm Stenhammar som tidigare lagt en skyddande hand över Berg och såg honom som en värdig lärjunge, tog den ifrån honom efter att ha sett partituret. Han menade att tonspråket var otuktat och experimentellt, något som Stenhammar inte stod ut med.

Två år senare kunde verket ha premiär på Stockholmsoperan, och rönste samtidigt stora framgångar för sin modernitet i Tyskland.

HECTOR BERLIOZ

SYMPHONIE FANTASTIQUE

Olycklig kärlek är en aldrig sinande källa till inspiration för konstnärer. Sällan syns det så tydligt som i Hector Berlioz *Symphonie fantastique*.

Som 23-åring såg Berlioz *Hamlet* på Odéonteatern i Paris och blyxtförälskade sig i den irländska skådespelerskan Harriet Smithson. Direkt hemkommen från föreställningen skrev han ett passionerat kärleksbrev. Föremålet för hans besatthet lämnade dock Paris utan ett ord tillbaka.

Skam den som ger sig, han omsatte i stället sin passion för Smithson i en komposition, en ”fantasisymfoni” om hur en konstnär blir besatt av en ouppnåelig kvinna.

I fem satser skildrar Berlioz en besatthet, från en dröm, genom andra satsens balscen där konstnären jagas av bilden av sin älskade och sedan en efterföljande lantlig idyll. Berlioz beskriver i den fjärde satsens mardröm hur den olycklige konstnären förgiftar sig med opium. I sitt rus ser konstnären hur han mördar sin älskade och döms till att bevittna sin egen avrättning. Allt detta sker under en häxsabbat där objektet för hans åtrå kastas ned i helvetet.

Vad man än kan säga om Hector Berlioz besatthet – slutresultatet blev ett mästerverk. Tre år efter att han sett Harriet Smithson var symfonin färdig och uruppfördes 1830. Smithson hörde symfonin för första gången två år senare och blev så fascinerad av musiken att hon beslöt sig för att träffa kompositören och ett år senare var de gifta.

Kärleken falnade dock ganska fort och äktenskapet avslutades sju år senare. Men symfonin lever kvar, och i den, den eviga besatta passionen.

PETER SZILVAY

DIRIGENT

Dirigent, arrangör, pedagog, violast – den norske dirigenten Peter Szilvay har många verksamhetsområden. Han arbetar regelbundet med alla de stora norska orkestrarna och är också en aktad interpret av nutida musik. Dessutom är han en eftersökt operadirigent och är mycket engagerad i brassbandgenren i samarbeten med norska arméns och marinens brassband, en genre som är mycket utbredd och populär i Norge. Men Szilvays karriär sträcker sig långt utanför Norge i samarbeten med orkestrar som St Petersburg Philharmonic, Orchestre Philharmonique de Radio France ’Alfortville’ och DR Symfoniorkestret. Även diskografin är riklig i samarbeten med framförallt de norska orkestrarna. Szilvay verkar som pedagog på universitetet i Stavanger där han undervisar i dirigering och han har även en pedagogisk roll i den lovordade norska dirigentsatsningen ”Dirigentløftet”.

MALMÖ SYMFONIORKESTER (MSO) är en av Sveriges ledande symfoniorkestrar med hög internationell nivå och en bred klassisk orkesterrepertoar. I samarbeten med tidigare chefsdirigenter som Vasilij Sinajski, Marc Soustrot och Robert Trevino har repertoaren breddats mot ryska och franska verk och med Trevino växte idén med festivaltonsättare fram. MSO har en stark förankring i nutida repertoar med beställningsverk av vår tids ledande tonsättare.

År 2019 utsågs Sveriges internationelle stjärntrumpetare Håkan Hardenberger till MSOs hedersartist. MSO arbetar med cross over-projekt i samarbete med artister som Avishai Cohen och Lill Lindfors. Lokala och regionala samarbeten sker genom Nallekonserter, Jul- och Familjekonserter, El sistema-inspirerade Side by Side-konserter med Malmö Kulturskola, Filmmusikkonserter, Joystick-konserter med datorspelsmusik och konsertprojekt med Musikhögskolan i Malmö.

RICHARD WAGNER (1813–1883)

Ouvertyr till operan Parsifal (1882), 14 min.

NATANAEL BERG (1879–1957)

Traumgewalten, symfonisk dikt (1910), 12 min.

– paus ca 25 min. –

HECTOR BERLIOZ (1803–1869)

Symphonie fantastique, op. 14 (1830), 55 min.

- 1. Rêveries – Passions. Largo – Allegro agitato e appassionato assai – Religiosamente**
- 2. Un bal: Valse. Allegro non troppo**
- 3. Scène aux champs. Adagio**
- 4. Marche au supplice. Allegro non troppo**
- 5. Songe d'une nuit du Sabbat. Larghetto – Allegro – Ronde du sabbat. Poco meno mosso**

Konsertlängd ca 2 tim. inkl. paus